

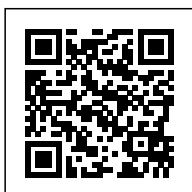

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

456/0

**Návrh poslanců Kateřiny Valachové, Patrika Nachera, Jana Bartoška
a Lukáše Kolářika na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon
č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: Valachová K. a další
Doručeno poslancům: 5. dubna 2019 v 14:00

ZÁKON

ze dne.....2019,

kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna občanského zákoníku

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění zákona č. 460/2016 Sb. (část), zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb. (část), zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 111/2018 Sb. a zákona č. 171/2018 Sb., se mění takto:

1. Za § 36 se vkládá nový § 36a, který zní:

„§ 36a

(1) Vznikne-li peněžitý dluh nezletilému, který ke dni události nebo jednání, jež zakládá vznik tohoto dluhu, nedovršil patnáct let, přechází tento dluh okamžikem vzniku na jeho zákonného zástupce. Je-li nezletilý svěřen do péče jiné osoby, přejde tento dluh na tuto osobu. Nemá-li nezletilý zákonného zástupce a není-li svěřen do péče jiné osoby, přejde tento dluh nezletilého na stát.

(2) Je-li zákonných zástupců nebo osob, do jejichž péče je nezletilý podle odstavce 1 svěřen, více, jsou povinni splnit tento dluh společně a nerozdílně. Pokud tento dluh vznikne v důsledku zanedbání náležitého dohledu nad nezletilým nebo jiným podobným jednáním pouze jednoho z nich, mohou se ostatní po něm domáhat náhrady svého podílu.

(3) K přechodu dluhu podle odstavce 1 nedojde, pokud dluh spočívá v povinnosti nezletilého nahradit škodu způsobenou úmyslně a dále v případě, že s právním jednáním nezletilého, na jehož základě vznikl dluh, vyslovil souhlas soud.

(4) Ti, na něž přejde dluh podle odstavce 1, se mohou domáhat jeho úhrady po tom, kdo zanedbal nad nezletilým náležitý dohled. Ti, na něž přejde dluh podle odstavce 1, se mohou domáhat jeho úhrady po nezletilém po dosažení jeho zletilosti, lze-li to na něm spravedlivě požadovat.

(5) Peněžitý dluh může nezletilý, a to i kdykoliv později, uspokojit sám jako svůj vlastní.“

2. V § 896 odst. 1 se vkládají věty třetí a čtvrtá, které zní:

„Rodiče mohou použít jmění dítěte k úhradě dluhů, které na ně přešly podle § 36a odstavec 1. Obdobně mohou postupovat osoby, které vykonávají správu jmění dítěte namísto rodiče.“

Čl. II Změna občanského soudního řádu

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 283/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., zákona č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., zákona č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 2/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb. (část), zákona č. 30/2000 Sb., 155/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 276/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., zákona č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb. (část), zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb. (část), zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb. (část), zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb. (část), zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., zákona č. 48/2010 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 186/2011 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 334/2012 Sb., zákona č. 147/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb. (část), zákona č. 369/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb. (část), zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 396/2012 Sb. (část), zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 139/2015 Sb., zákona č. 164/2015 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 258/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 291/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., se mění takto:

1. § 23 zní:

„Je-li účastníkem řízení fyzická osoba, která není plně svéprávná, ustanoví jí předseda senátu opatrovníkem advokáta, pokud jim není zastoupena. To neplatí, pokud s ohledem na okolnosti případu se jeví zastoupení zákonným nebo jiným zástupcem jako nepochybně plně dostačující k ochraně práv této osoby. Ustanovení opatrovníkem soud zruší, pokud se tato osoba stane plně

svéprávnou nebo se nechá zastoupit advokátem, popřípadě jinou osobou, jejíž zastoupení se jeví jako nepochybně plně dostačující k ochraně práv této osoby.“

2. V § 79 odst. 1 se vkládá čtvrtá věta, která zní:

„Ve věcech, v nichž je účastníkem osoba, na níž přešel dluh podle § 36a odstavec 1 občanského zákoníku postačí, pokud návrh obsahuje namísto označení této osoby označení nezletilého.“

3. V § 142a odst. 1 se vkládá druhá věta, která zní:

„V případě, že žalovaným je osoba, na níž přešel dluh podle § 36a odstavec 1 občanského zákoníku, postačí, pokud je výzva dle předchozí věty odeslána žalovanému na adresu pro doručování nezletilého, případně na poslední známou adresu nezletilého nebo nezletilému.“

4. V § 153a se na konci textu odst. 2 doplňují slova „, nebo je-li žalovaný nezletilý.“

5. V § 153b se na konci textu odst. 3 doplňují slova „, nebo je-li žalovaný nezletilý.“

6. V § 172 odst. 2 se na konci písmene b) tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se písmeno c), které zní: „je-li žalovaný nezletilý“.

ČÁST TŘETÍ

Přechodná ustanovení

Čl. III

Není-li dále stanoveno jinak, použije se občanský soudní řád ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

ČÁST ČTVRTÁ

Účinnost

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti 15. dnem ode dne jeho zveřejnění ve Sbírce zákonů.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

Zákon vychází z ideje, že každý mladý člověk, jenž nabývá zletilosti, má právo stát na startovní čáře svého na zákonných zástupcích již nezávislého, plně svéprávného, dospělého života bez dluhů. Zásadní roli v životě nezletilého hrají jeho zákonní zástupci (resp. osoby, jimž je nezletilý svěřen do péče), kteří nezletilého vychovávají a formují jeho osobnost. Imanentní složkou výchovy nezletilého je i seznámení s tím, jak hospodařit, jak se zavazovat a jak přistupovat k plnění svých povinností. Tento základní princip je doplněn o nezbytné korektivy a další pomocné instituty.

Účelem zákona je poskytnutí zvláštní ochrany nezletilým osobám. Navrhuje se zavést zákonný přechod dluhu u peněžních závazků, vzniklých v důsledku právního jednání nezletilých do patnácti let věku na jejich zákonné zástupce, resp. je-li nezletilý svěřen do péče jiné osoby, na tyto osoby.

Oproti současnému stavu, kdy jsou v mnoha případech zatěžováni dluhy nezletilí – tedy osoby zranitelnější a vyžadující zvláštní právní ochranu, představuje navrhované řešení přesun dluhové zátěže na dospělé osoby – jejich zákonné zástupce, tj. osoby, které dle zákona mají rodičovskou odpovědnost (§ 858 občanského zákoníku), popř. jiné osoby, které mají nezletilý svěřený do péče (§ 953 – 975 občanského zákoníku) a které tak jsou primárně zodpovědné za takovou výchovu dítěte, která povede k tomu, aby dítě nepřebíralo závazky, které nemůže splnit (resp. neporušovalo závazky a nezpůsobovalo tak vznik smluvních sankcí).

Pokud jde povinnost zákonných zástupců, resp. osob, jimž je nezletilý svěřen do péče hradit dluhy vzniklé nezletilým, nepůjde o povinnost zcela neomezenou. I tyto osoby budou mít možnosti, jak se této povinnosti zprostit.

V praktickém životě dlužníků i judikatuře bývá často problematické stanovení právního postavení dlužníka, kterému je méně než 18 let. Naposledy tuto otázku řešil Ústavní soud dne 8. ledna 2019 v rozhodnutí se spisovou značkou IV. ÚS 1639/18, dalším významným judikátem z této oblasti je například náleží Ústavního soudu ze dne 15. 8. 2017 se spisovou značkou Pl. ÚS 9/15. Tyto a další judikáty, stejně tak jako poznatky z praxe, vedly k řešení obsaženém v tomto návrhu.

V první řadě je třeba poukázat na skutečnost, že nezletilé osoby si jednak bez souhlasu zákonného zástupce nejsou schopny samostatně obstarat příjem, kterým by své dluhy hradily, zároveň je i veřejným zájmem, aby se nezletilí především vzdělávali a připravovali se na své budoucí povolání, než aby žili ve stresu, s jakými dluhy vzniklými v důsledku jednání třetích osob či jiných právních skutečností se budou muset po nabytí zletilosti vypořádat. Účelem tohoto návrhu je právě ochrana nezletilých jakožto osob nemajících vlastní prostředky k úhradě dluhů ani možnost si je legálním způsobem opatřit. Má-li však nezletilý vlastní jmění, je podle § 461 občanského zákoníku zákonný zástupce správcem tohoto jmění a v běžných záležitostech toto jmění spravuje bez souhlasu soudu. V případech, kdy tedy zákonnému zástupci vznikne povinnost uhradit dluh nezletilého a nezletilý má vlastní jmění, má zákonný zástupce možnost, aby k úhradě dluhu použil majetek nezletilého (přičemž v jiných než běžných záležitostech tj. i v případě nezvykle vysoké částky k úhradě takový úkon vyžaduje schválení soudu – čímž je zamezeno excesům, kdy by např. zákonný zástupce prodal nemovitost nezletilého k úhradě jeho dluhu ve vyšší neodpovídající ceně nemovitosti). Stejně mohou postupovat osoby, které vykonávají správu jmění dítěte namísto rodiče.

Pokud nezletilý vlastní jmění nemá, je osoba, na níž přešel dluh nezletilého, povinna dluh uhradit ze svého vlastního majetku. Osoba, na níž přešel dluh nezletilého, má však mít možnost postihu vůči

osobě, která vznik dluhu zavinila – tj. vůči osobě, která v době vzniku dluhu měla nad nezletilým vykonávat dohled a tento dohled zanedbala (analogicky k § 2921 občanského zákoníku). Například se se může jednat o případy, kdy nad dítětem pouze dočasně vykonává dohled někdo jiný než zákonný zástupce (hlídání dětí prarodiči či třetí osobou, dítě na školním výletu, prázdninovém táboře apod.), a to v případech, kdy dohlížející osoba měla možnost jednání nezletilého ovlivnit resp. předejít vzniku dluhu.

Osoba, na niž přešel dluh nezletilého, má vždy možnost u soudu (v rámci své procesní obrany) napadnout platnost dluhu z hlediska toho, zda byl nezletilý způsobilý danou smlouvu uzavřít. Nemělo by tak docházet k excesům (ať už zaviněným věřitelem či nezletilým) typu, kdy nezletilý převezme nepřiměřeně velký závazek, který není schopen splnit, s tím, že za splnění závazku bude odpovídat jeho zákonný zástupce, resp. osoba, jíž je nezletilý svěřen do péče. Pokud by dluh platně nevznikl, měly by si jeho strany vrátit bezdůvodné obohacení. Riziko vracení bezdůvodného obohacení z takovýchto neplatných právních jednání by neleželo na osobě, na niž přešel dluh nezletilého, protože přechod dluhu by se týkal jen situací, kdy závazek platně vznikl. Zároveň by však povinnost vracet bezdůvodné obohacení nemělo ležet ani na nezletilém. Pro tyto případy se jeví jako spravedlivé, aby riziko takového „rizikového“ obchodu nesla osoba, která do právního vztahu s nezletilou osobou vstoupila, aniž by vyžadovala souhlas zákonného zástupce – tedy věřitel.

Navržená právní úprava nebude činit ani komplikace pro případ, kdy dítě, byť věku útlého, bude činit drobné právní úkony, které se realizují v krátkém čase, jako například nákup drobného zboží v obchodě, limonády u stánku či restauraci apod. U takto drobných transakcí nelze mít pochyby, že dítě je způsobilé k jejich uzavření; současně dojde k okamžité úhradě dluhu dle navrženého § 36a odst. 5. Naopak situaci, kdy dítě by nemělo peníze a hodlalo nakoupit tzv. na dluh, který by takto vznikl rodičům, lze jednoznačně vyhodnotit jako situaci, kdy dítě není způsobilé k uzavření smíšené kupní a úvěrové smlouvy.

Občanský zákoník spojuje svéprávnost v § 31 s vyvratitelnou domněnkou, podle které se má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku. Otázkou je stanovení věkové hranice (věku nezletilého), do níž by uvedený přechod dluhu nastával. Navrhovatelé jsou toho názoru, že by se změna neměla týkat nezletilých až do okamžiku jejich zletilosti. Současně je názoru, že je nezbytné takovouto hranici stanovit určením konkrétního věku, aby bylo jak pro aktéry právních jednání, tak i pro soudy rozhodující spory z toho vzniklé, nepochybné, zda k přechodu dluhu došlo či nikoliv.

Jako vhodnou věkovou hranicí se jeví dosažení **věku 15 let**. Od tohoto věku mají nezletilí možnost získat vlastní prostředky k hrazení svých dluhů (mohou víceméně samostatně vstupovat do pracovněprávních vztahů), obvykle již nejsou školou povinni, mají občanský průkaz, kterým mohou sami prokazovat svou totožnost, a celkově je již jejich závislost na zákonných zástupcích výrazně nižší; v některých případech tito nezletilí již žijí sami a víceméně nezávisle na svých rodičích.

Pokud jde o nezletilé ve **věku 15 – 18 let**, jejich věk již nevyžaduje tak silnou ochranu. I tito nezletilí jsou však stále zranitelnější a jejich svéprávnost je omezená. Navrhuje se proto zvýšení i jejich ochrany, nikoliv však v oblasti hmotněprávní, ale posílením jejich postavení v oblasti procesního práva.

Navrhované změny v oblasti procesního práva by vztahují obecně na všechny nezletilé a měly by zajistit v rámci civilního soudního řízení jejich zvýšenou ochranu a možnost efektivního hájení jejich práv. V důsledku změny v oblasti hmotného práva (přechodu dluhů) by se však v praxi týkala především nezletilých ve věku 15 – 18 let, neboť nezletilí do 15 let by prakticky nebyli žalováni.

První navrhované opatření má vést k tomu, aby nezletilí měli vždy zajištěnou kvalifikovanou právní pomoc. Toho lze dosáhnout zakotvením povinného zastoupení nezletilých osob opatrovníkem z řad advokátů namísto zákonného zástupce, který často není schopen efektivně hájit práva nezletilého a v mnoha případech je dokonce i v kolizi zájmů s nezletilým (což by již za současného stavu mělo soud vést k ustanovení kolizního opatrovníka, ale v praxi bohužel tuto možnost soudy příliš nevyužívají).

Druhé navrhované opatření má vést k tomu, aby nezletilí resp. jejich zákonní zástupci měli zákonem zaručeno projednání věci soudem. Dosažení tohoto cíle lze zrušením možnosti využití vydání rozsudku pro uznání (§ 153a o.s.ř.), rozsudku pro zmeškání (§ 153b o.s.ř.) a zjednodušeného rozkazního řízení (§ 172 – 175 o.s.ř.), je-li žalovaným (či jedním z žalovaných) nezletilý.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předložený návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, s Listinou základních práv a svobod, s Ústavou České republiky i dalšími ústavními zákony.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s právními předpisy Evropské unie a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Předložený návrh zákona je v souladu s právními předpisy Evropské unie a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Navrhovatelé nepředpokládají významný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky. Návrh nebude mít žádné dopady na životní prostředí. Návrh však bude mít pozitivní sociální dopad právě na osoby nezletilé a čerstvě zletilé.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nezakládá nové zpracování osobních údajů a existující zpracování osobních údajů nemění. Ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů nemá tedy dopady.

Zhodnocení korupčních rizik

Návrh nevyvolá zvýšená korupční rizika.

II. Zvláštní část

K čl. I, bod 1. § 36a občanského zákoníku

V prvním odstavci se jedná o zavedení zákonného přechodu peněžního dluhu nezletilého ve věku do 15 let na jeho zákonného zástupce a v případě, že je nezletilý svěřen do péče jiné osoby, na tuto jinou osobu. V těch případech, kdy nezletilý nemá zákonného zástupce a není svěřen do péče jiné osoby, přechází dluh nezletilého na stát.

Druhý odstavec zakotvuje solidaritu dlužníků v případě, že dluh nezletilého přechází na více osob. Pokud však dluh vznikne v důsledku zanedbání náležitého dohledu nad nezletilým nebo jiným podobným jednáním pouze jednoho z nich, mohou se ostatní po něm domáhat regresu.

Odstavec třetí stanoví výjimky ze zákonného přechodu dluhu, a to pro dluhy spočívající ve škodě způsobené úmyslně nezletilým a pro dluhy vzniklé na základě právního jednání nezletilého, s nímž vyslovil souhlas soud.

Odstavec čtvrtý představuje korektiv pro situace zanedbání dohledu nad nezletilým jinou osobou a dále pro situace, kdy by došlo ke zneužití institutu přechodu dluhu samotným nezletilým.

Odstavec pátý zakotvuje obecnou možnost úhrady dluhu samotným nezletilým.

K čl. I, bod 2. § 896 odst. 1 věta třetí a čtvrtá občanského zákoníku

V případě, že nezletilý má vlastní jmění, zakotvuje se možnost uhradit peněžitý dluh z majetku nezletilého.

K čl. II, bod 1. § 23 občanského soudního řádu

Zajištění kvalifikované právní pomoci nezletilým lze dosáhnout zakotvením povinného zastoupení nezletilých osob opatrovníkem z řad advokátů namísto zákonného zástupce.

K čl. II, bod 2. § 79 odst. 1 čtvrtá věta občanského soudního řádu

Vzhledem k možné neznalosti osoby žalovaného - dlužníka (tj. osoby, na níž přešel dluh nezletilého dle občanského zákoníku) žalobcem - věřitelem se zakotvuje výjimka umožňující žalobci - věřiteli označit v návrhu pouze nezletilého jakožto žalovaného namísto osoby, na níž přešel dluh.

K čl. II, bod 3. § 142a odst. 1 občanského soudního řádu

Navržené ustanovení řeší neznalost osoby žalovaného - dlužníka (tj. osoby, na níž přešel dluh dle občanského zákoníku) žalobcem - věřitelem v případě tzv. předžalobní výzvy s tím, že obdobně nastavuje, že postačí odeslání tzv. předžalobní výzvy žalovanému na adresu pro doručování nezletilého, případně na poslední známou adresu nezletilého nebo nezletilému.

K čl. II, bod 4. § 153a občanského soudního řádu

Za účelem zajištění efektivního hájení práv nezletilých a řádného projednání věci před soudem se vylučuje možnost vydání rozsudku pro uznání, je-li žalovaným nezletilý.

K čl. II, bod 5. § 153b občanského soudního řádu

Z obdobných důvodů se vylučuje možnost vydání rozsudku pro zmeškání, je-li žalovaným nezletilý.

K čl. II, bod 6. § 172 odst. 2 občanského soudního řádu

Z obdobných důvodů se vylučuje možnost využití rozkazního řízení, je-li žalovaným nezletilý.

K čl. III. Účinnost

Návrh zákona se stane účinným v obecné lhůtě 15 dnů od zveřejnění ve Sbírce zákonů, neboť neexistuje žádný důvod, aby změna byla vázána na určité konkrétní, fixní datum.

V Praze dne 3. dubna 2019

Kateřina Valachová, v.r.

Patrik Nacher, v.r.

Jan Bartošek, v.r.

Lukáš Kolařík, v.r.

PLATNÉ ZNĚNÍ S VYZNAČENÍM ZMĚN

Změna občanského zákoníku

„§ 36a

(1) Vznikne-li peněžitý dluh nezletilému, který ke dni události nebo jednání, jež zakládá vznik tohoto dluhu, nedovršil patnáct let, přechází tento dluh okamžikem vzniku na jeho zákonného zástupce. Je-li nezletilý svěřen do péče jiné osoby, přejde tento dluh na tuto osobu. Nemá-li nezletilý zákonného zástupce a není-li svěřen do péče jiné osoby, přejde tento dluh nezletilého na stát.

(2) Je-li zákonných zástupců nebo osob, do jejichž péče je nezletilý podle odstavce 1 svěřen, více, jsou povinni splnit tento dluh společně a nerozdílně. Pokud tento dluh vznikne v důsledku zanedbání náležitého dohledu nad nezletilým nebo jiným podobným jednáním pouze jednoho z nich, mohou se ostatní po něm domáhat náhrady svého podílu.

(3) K přechodu dluhu podle odstavce 1 nedojde, pokud dluh spočívá v povinnosti nezletilého nahradit škodu způsobenou úmyslně a dále v případě, že s právním jednáním nezletilého, na jehož základě vznikl dluh, vyslovil souhlas soud.

(4) Ti, na něž přejde dluh podle odstavce 1, se mohou domáhat jeho úhrady po tom, kdo zanedbal nad nezletilým náležitý dohled. Ti, na něž přejde dluh podle odstavce 1, se mohou domáhat jeho úhrady po nezletilém po dosažení jeho zletilosti, lze-li to na něm spravedlivě požadovat.

(5) Peněžitý dluh může nezletilý, a to i kdykoliv později, uspokojit sám jako svůj vlastní.

§ 896

(1) Rodiče mají povinnost a právo pečovat o jmění dítěte, především je jako řádní hospodáři spravovat. S peněžními prostředky, o kterých lze předpokládat, že nebudou zapotřebí k úhradě výdajů souvisejících s majetkem dítěte, musí bezpečně nakládat. **Rodiče mohou použít jmění dítěte k úhradě dluhů, které na ně přešly podle § 36a odstavec 1. Obdobně mohou postupovat osoby, které vykonávají správu jmění dítěte namísto rodiče.**

(2) Při právním jednání, které se týká jednotlivé součásti jmění dítěte, vystupují rodiče jako jeho zástupci; ustanovení § 892 odst. 3 platí obdobně.

(3) Poruší-li rodiče povinnost pečovat o jmění dítěte jako řádní hospodáři, nahradí dítěti škodu z toho vzniklou společně a nerozdílně.“

„§ 23

„Je-li účastníkem řízení fyzická osoba, která není plně svéprávná, ustanoví jí předseda senátu opatrovníkem advokáta, pokud jim není zastoupena. To neplatí, pokud s ohledem na okolnosti případu se jeví zastoupení zákonným nebo jiným zástupcem jako nepochybně plně dostačující k ochraně práv této osoby. Ustanovení opatrovníkem soud zruší, pokud se tato osoba stane plně svéprávnou nebo se nechá zastoupit advokátem, popřípadě jinou osobou, jejíž zastoupení se jeví jako nepochybně plně dostačující k ochraně práv této osoby.“

§ 79

(1) Řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vyličení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech, v nichž je účastníkem řízení svěrenský správce, musí návrh dále obsahovat i označení, že se jedná o svěrenského správce, a označení svěrenského fondu. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou. **Ve věcech, v nichž je účastníkem osoba, na níž přešel dluh podle § 36a odstavec 1 občanského zákoníku postačí, pokud návrh obsahuje namísto označení této osoby označení nezletilého.**

(2) Žalobce je povinen k návrhu připojit písemné důkazy, jichž se dovolává, a to v listinné nebo v elektronické podobě.

(3) Žalobu (návrh na zahájení řízení) soud doručí ostatním účastníkům do vlastních rukou. Žalobce (navrhovatel) může obeznámit žalovaného (ostatní účastníky řízení) s obsahem návrhu tím, že vedle stejnopisu žaloby (návrhu) doručovaného soudem mu sám zašle další stejnopis.

§ 142a

(1) Žalobce, který měl úspěch v řízení o splnění povinnosti, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému, jen jestliže žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení zaslal na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu výzvu k plnění. **V případě, že žalovaným je osoba, na níž přešel dluh podle § 36a odstavec 1 občanského zákoníku, postačí, pokud je výzva dle předchozí věty odeslána žalovanému na adresu pro doručování nezletilého, případně na poslední známou adresu nezletilého nebo nezletilému.**

(2) Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, může soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti žalobci přiznat i v případě, že žalobce žalovanému výzvu k plnění za podmínek uvedených v odstavci 1 nezaslal.

§ 153a

(1) Uzná-li žalovaný v průběhu soudního řízení nárok nebo základ nároku, který je proti němu žalobou uplatňován, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání. Uzná-li žalovaný nárok proti

němu žalobou uplatněný jen zčásti, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání, jen navrhne-li to žalobce.

(2) Rozsudek pro uznání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2) **nebo je-li žalovaný nezletilý.**

(3) Rozsudkem pro uznání rozhodne soud také tehdy, má-li se za to, že žalovaný nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznal (§ 114b odst. 5 a § 114c odst. 6).

(4) Jen pro vydání rozsudku pro uznání nemusí být nařízeno jednání.

§ 153b

(1) Zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou (§ 49) žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

(2) Je-li v jedné věci několik žalovaných, kteří mají takové společné povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny (§ 91 odst. 2), lze rozhodnout rozsudkem pro zmeškání jen tehdy, nedostaví-li se k jednání všichni řádně obeslaní žalovaní.

(3) Rozsudek pro zmeškání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2), nebo došlo-li by takovým rozsudkem ke vzniku, změně nebo zrušení právního poměru mezi účastníky **nebo je-li žalovaný nezletilý.**

(4) Zmešká-li žalovaný z omluvitelných důvodů první jednání ve věci, při němž byl vynesena rozsudek pro zmeškání, soud na návrh žalovaného tento rozsudek usnesením zruší a nařídí jednání. Takový návrh může účastník podat nejpozději do dne právní moci rozsudku pro zmeškání.

(5) Pokud žalovaný kromě návrhu na zrušení rozsudku soudu prvního stupně z důvodů podle odstavce 4 podal proti rozsudku i odvolání a návrhu na zrušení rozsudku bylo pravomocným usnesením vyhověno, k odvolání se nepřihlíží.

§ 172

(1) Soud může i bez výslovné žádosti žalobce a bez slyšení žalovaného vydat platební rozkaz, je-li v žalobě uplatněno právo na zaplacení peněžité částky a vyplývá-li uplatněné právo ze skutečností uvedených žalobcem. V platebním rozkazu žalovanému uloží, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu žalobci zaplatil uplatněnou pohledávku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal odpor u soudu, který platební rozkaz vydal. Ustanovení § 36a odst. 1 písm. a) se nepoužije.

(2) Platební rozkaz nelze vydat,

a) není-li znám pobyt žalovaného;

b) má-li být platební rozkaz doručen žalovanému do ciziny;

c) je-li žalovaný nezletilý.“